SE’ÂLEBÎ (Abdülmelik bin Muhammed)

Lügat, edebiyat ve târih âlimlerinden. İsmi, Abdülmelik bin Muhammed bin İsmâîl es-Se’âlebî’dir. Künyesi, Ebû Mensûr’dur. Mesleği sebebiyle “Se’âlebî” lakabı ile meşhûr oldu. Nişâbûrlu olup, 350 (m. 961) senesinde doğdu. Pekçok âlimden ders alıp, ilimde yükseldi. Arab dili ve edebiyatı ilimlerinde pek meşhûr oldu. Lügat ve edebiyat ilimlerine âit kıymetli eserler yazdı. Asrının âlimleri arasında, eser yazanların en büyüğü idi. 80 yaşında iken, 429 (m. 1038) senesinde vefât etti.

Se’âlebî, önceleri tilki derilerini toplar, onlardan kürk yapıp satardı. Arabça “Sa’leb= tilki” kelimesine nisbetle “Se’âlebî” lakabı verilmiştir, İlim öğrenmek arzusu kendisinde çoğalınca, memleketindeki âlimlerin ilim meclislerine devam etti. Arabcanın lügat ve edebiyat bilgilerinde söz sahibi oldu. Eserlerini nesir ve nazım ile yazmada, zamanındaki âlimlerin en üstünü oldu. “Yetîm-üd-dehr” ismindeki eserinde, asrındaki edîb ve şâirlerin hâl tercemelerini, onların lehindeki ve aleyhindeki beyânları ifâde eden şiirleri toplamış ve ayrıca birçok belde halkının güzel hâllerinden bahsetmiştir. Bundan başka, daha birçok eserler yazdı. Eserlerinin çokluğu sebebiyle, zamanında “İmâm-ül-musannifîn; kitap yazanların en büyüğü” diye anılıyordu.

“Ez-Zaîre” kitabının sahibi İbn-i Bessâm, onun hakkında diyor ki: “O, kendi devrindeki ilimde yükselenlerin reîsi, çeşitli nesir ve şiirleri toplayan, zamanındaki müelliflerin başı, muasırlarının verdiği hüküm sebebiyle musanniflerin İmâmı idi. Onun adı dillere destan oldu. İlim için çok yolculuk yaptığı için, deve sırtından inmemişti. Eserleri, şarkta ve garbta, karanlıklarda yıldızların parlaması gibi her yeri aydınlattı. Onun te’lîf eserleri her tarafta meşhûr oldu ve üstünlüğünü herkesin kabûl etmek mecbûriyetinde kaldığı yıldızlar oldu.”

Eserlerinin bir kışımı matbû’ hâlde mevcûttur. “Yetîm-üd-dehr” ismindeki eseri, İstanbul İslâm Araştırmalar Merkezi Kütüphânesinde 9776/1 numarada kayıtlıdır.

Başlıca eserleri şunlardır:

1. Yetîm-üd-dehr fî mehâsin-i ehl-i asr: En meşhûr eseri olup, matbû’ hâldedir. Arab edebiyatı târihine âit kıymetli bir eserdir. Ansiklopedik bir mahiyet taşımaktadır. Muasırı olan şâirlerin hâl tercemelerini ve şiirlerini incelemektedir. Bu kitap dört kısımdan ibârettir. Her bir kısım çeşitli bâblara ve fasıllara ayrılmaktadır:

Birinci kısım: Hemedanlılara âit şiirleri, onların ve Şamlıların oraya komşu olan yerlerin; Mısır, Musul, Magrib'in şâirlerini ve onlarla alâkalı haberleri anlatır.

İkinci kısım: Irak halkından yetişen şâirlerin şiirleri ile, İran'da kurulan Deylemiyye devletinde yetişen, ilim ve fazilet erbâbından bahsetmektedir.

Üçüncü kısım: Cebel, İran, Cürcan, Taberistân, İsfehân şâirleri ile Deylemiyye devletinin vezirlerine:, kâtiplerine, kadılarına, şâirlerine âit haberleri ve onlara âit sözleri anlatmaktadır.

Dördüncü kısım: Horasan, Mâverâünnehr halkının, Sâmânîler ve Gazneliler devletinin kuruluşundaki güzel hizmetleri ve çeşitli memleketlerden Buhârâ'ya gelip yetişenlerin iyi hâllerini ve özellikle Nişâbûr halkından olup, oraya gelerek yerleşenlerin güzel âdetlerini anlatmaktadır.

2- Ehâsinü kelâm-in-Nebiyyi ves-Sahâbeti vet-Tâbiin ve mülûk-ül-Câhiliyye ve mülûk-ül-İslâm. 3-El-Leâlî ved-dürer. 4-Erba'u mesâil-i müntehine (Müntehâbâtü kitâb-it-temsîl vel-muhâdara, el-Mübhec, Sihr-ül-belâga ve sirr-ül-berâ'a, en-Nihâyetü fil-kinâye), 5-El-İ'câz vel-İcâz (veya el-Emcâr vel-İ'câz). 6-El-Kitâb-ül-emsâl müsemmâ bil-ferâid vel-kalâid (veya el-Ikd-ün-nefise fî nüzhet-il-celîs). 7-Berd-ül-ekbâd fil-a'dâd, 8-Simâr-ül-kulûb fil-mudâfi vel-mensûb, 9-Hâss-ül-hâs, 10-Risâletün fîmâ cerâ beyn-el-Mütennebî ve Seyfüddevle, 11-Sirr-ül-edeb fî mücârâ lugat-il-Arab, 12-Gurer-ü ahbâr-il-mülûk-il-Fars ve siyerihim, 13-Fıkh-ül-luga ve Sırr-ül-Arabiyye, 14-El-Kinâyetü vet-ta'rîz, 15-Letâif-ül-me'ârif, 16-El-Müennes-ül-vâhid fil-muhâdarât, 17-El-Letâif vez-zerâif, 18-Mir'ât-ül-mürüvvet, 19-Mekârim-ül-ahlâk, 20- Men gâbe anh-ül-mutrib 21- El-Müntehıl (Müntehabât-ı min fuhûl-iş-şu'arâ-il-Arab), 22-El-Maksûr vel-Memdûd 23- Nesr-ün-nazmi ve hıll-ül-akd, 24-El-Gılmân, 25-Eş-Şekvâ vel-Itâb, 26-Tuhfet-ül-vüzerâ, 27-Lübâb-ül-edeb, 28-Tabakât-ül-mülûk, 29-Nesîm-üs-sihr.

Onun "Fıkh-ül-luga" ismindeki eserinde, kelimelerin tefsîrini sika (güvenilir, sağlam) âlimlerden naklettiği görülmektedir. Bu eserini hazırlarken, önce her kelimenin Kur'ân-ı kerîmde kullanıldığı ma'nâyı yapmıştır. Bu kitabın 141. sahifesinde çok yemenin ve içmenin kötülükleri, zararları bahsedilmekte ve: "Yemeğe ve içmeğe aşırı düşkün olan kimse, insanlar içinde horlanır ve aç gözlü bir kimse hâline gelir. Hırsı arttıkça, aç gözlülüğü de artar" demektedir.

Se'âlebî, Mir'ât-ül-mürüvvet isimli eserinde buyuruyor ki:

> Süfyân bin Uyeyne'ye (radıyallahü anh) "Sen, Kur'ân-ı kerîmden her bilgiyi çıkardın. Mürüvvet ile ilgili bir âyet-i kerîme okur musun?" denildi. O da, meâlen; "Affa sarıl, iyiliği emret, câhillerden yüz çevir" (A'râf-199) âyet-i kerîmesini okudu. Bu âyet-i kerîmede mürüvvet; güzel âdâb ve ahlâk, Allahtan gelene rızâ göstermek, başkasını affetmek, nefse, iki dünyânın iyiliğine vesile olan iyiliği emretmek, câhillerden yüz çevirmek emredilmektedir.

Kur'ân-ı kerîmde: Kötülüğe, iyilik ile karşılık vermek, iyiliğe iyilik ile mukâbele etmek, orta yolu tutmak işlerinde ve tedbîri iyi yapmak hakkında, mürüvvet ile alâkalı pekçok âyet-i kerîme vardır.

Resûlullahın (aleyhisselâm), mürüvvet hakkındaki mübârek sözlerinden ba'zıları şunlardır. Buyurdular ki:

> "Cömertlik, Cennet ehlinin ahlâkındandır."

"Zâlim de olsa, mazlûm da olsa, müslüman kardeşine yardım et."

> "Size bir kavmin efendisi gelince, ona ikrâm ediniz."
>
> "Hayrı gösteren, onu yapan gibidir."
>
> "İki yüzlü kimse, Allahü teâlânın nezdinde makbûl değildir."
>
> "Müslüman; insanların, onun elinden ve dilinden emîn olduğu, zarar görmediği kimsedir."
>
> "Özür dilemeyi gerektirecek şeyden sakın."
>
> "Mü'min tâ'n edici, la'netleyici olmaz."
>
> "Allahü teâlâ, malının fazlasını Allah yolunda harcayan, sözünün fazlasını tutan kimseye rahmet eylesin."
>
> "Gizli sadaka vermek, Allahü teâlânın gazâbını söndürür."

Hediyeleşmek: “Hediye, Resûlullahın (aleyhisselâm) sünneti seniyyesi, sultanların âdeti ve sevgisinin anahtarıdır. Hediye vermek, insanların gönüllerini kazandırır. Dostların birbiri ile hediyeleşmesi, iyilik ve lütuf, sultanın hediyesi ise şereftir.”

Esmâî dedi ki: Âlimlerden birisine mürüvvetin ne olduğu sorulduğunda; “Mürüvvet; açık bir kapı, kaldırılmış bir perde, ortaya konulmuş bir yemek, kabûl edilmiş bir sözdür” dedi. Muhammed bin Harb el-Hilâli’ye sorulduğunda: “Mürüvvet; ıslâh etmek, yemek yedirmek, iyi kimselerle oturup kalkmak, aklın kabûl edeceği şeyleri haber vermektir” diye cevap verdi.

Mis’ar bin Kedâm: “Mürüvvet; dinde âlim olmak, ana-babaya iyilik etmek, güneş doğuncaya kadar mescidde kalmaktır” dedi.

Ramazân-ı şerîfin mürüvvetine dâir: Zaman içerisinde Ramazân-ı şerîf, insanlar arasında Resûlullah (aleyhisselâm) gibidir. Ramazân-ı şerîf, oruç, devamlı ibâdet, Allahü teâlâyı daha çok zikir, fakirlere ve dostlara yedirme ve teravih ayıdır.

Ev sahibinin mürüvveti; misâfirine ikram etmesi, bizzat kendisi hizmet etmesi, onun hizmetini başkasına bırakmaması, ona güleryüz göstermesi, yakınlığı temin etmek için, güzel ve tatlı sözler ile konuşmasıdır.

Abdullah bin Ahmed, başkasına yedirmek hakkında: “En büyük mürüvvet; başkasına yedirmek, iyi ve asil kimselerle beraber bulunmaktır. Ebû Muhammed Feyyaz, hiç yalnız yemezdi. Mutlaka birisini çağırır, beraber yerlerdi” buyurdu.

Yeme-içmede mürüvvet: Yiyecek, bedenleri ayakta tutar. O, hayâtın maddesidir. Her zaman, yiyeceğin temiz, iyi pişmiş, rengi ve kokusu güzel ve hazmı kolay olmalıdır.

> Çeşitli mevzûlarda hadîs-i şerîfler “Mü’minler bir bina gibidirler. Nasıl ki, bina, parçalarının birbirine destek olmasıyla kuvvet bulursa, mü’minler de birbirine destek olmak sûretiyle kuvvet bulurlar.”

“Eshâbım yıldızlar gibidir. Kim onlara uyarsa, doğru yol üzere bulunur.”

> “Ümmetim yağmur gibidir. Evveli mi, yoksa sonu mu hayırlıdır bilinmez. Nerede bulunurlarsa fayda verirler. Ya’nî hepsi hayırlıdır.”

> “Lâyık olduğunuz şekilde idâre olunursunuz. Size lâyık olduğunuz şey verilir.”

> “Demirin pası gibi, kalblerin de pası vardır. Bu pas, istiğfarla giderilir.”

> “Kim tasadduk eder, iyilikte bulunur, muhtaçlara başlarına kakmadan gizlice yardımda bulunursa, o, insanların en fazla iyilik edenidir.”

> “Hastalarınızı sadaka ile tedâvi ediniz.”

> “Mallarınızı zekâtla koruyunuz.”

> “Âlimler, peygamberlerin vârisleridirler.”

> “Tövbe, günahı yok eder.”

> “Dünyâ, mü’min için hapishâne, kâfir için Cenettir.”

> “Kim gizli sadaka verirse, Allahü teâlâ ondan râzı olur.”

“Mü’minin firâsetinden sakınınız. Çünkü o, Allahü teâlânın nûru ile bakar.”

> “Lezzetleri yok eden ölümü çok hatırlayınız.”

“Cennet, istenmiyen durumlarla kuşatılmıştır. Cennete kavuşabilmek için, bu dünyâda bir takım zorluklara, meşakkatlere katlanmak, nefsin, şehvetin ve şeytanın isteklerine uymamak lâzımdır.”

> “Cehennem, nefsin arzu ve istekleri ile kuşatılmıştır. Kim nefsinin arzu ve isteklerine uyarsa, onun yeri Cehennemdir.”

> “İnsanlar uykudadır, öldükten sonra uyanırlar.”

> “Allahü teâlâ, cimri kimseyi sevmez.”

“Kalbler, kendilerine iyilik yapana sevgi duyma, kötülük yapana buğz etme tabiatı üzere yaratılmıştır.”

> “Hayır beklenmiyen, kötülüğünden emîn olunmıyan kimseden sakınınız.”

“İki yüzlü kimse, Allahü teâlânın indinde makbûl değildir.”

“Mü’min, insanların malları ve canları hakkında emîn oldukları kimsedir.”

“İktisâd eden kimse, fakir ve muhtaç olmaz.”

“Birbirinizle hediyeleşiniz. Çünkü hediyeleşmek aranızda sevgi meydana getirir.”

“Kötülüğü terketmek, sadakadır.”

“Haya, îmândan bir şu’bedir.”

“İşlerin en iyisi, orta olanlarıdır.”

“Kim bize hile yaparsa, o bizden değildir.”

“Yalnız bulunmak, kötü kimselerle oturup kalkmaktan daha iyidir.”

“İstişare eden (danışan) kimseye yardım olunur.”

“Acı duymayan bedende, zekât ve sadakalarla temizlenmeyen malda hayır yoktur.”

“Garîb olarak ölen kimse, şehîddir.”

“Bu günün işini yarına bırakma.”

“Kim şerri bilmezse, onun içine düşer.”

Ali bin Ebû Tâlib (radıyallahü anh) buyurdu ki: “Her kişinin kıymeti, yaptığı iyilikle belli olur.”

“Kişi, dilinin altında saklıdır.” (insan, konuşmasından sonra tanınır.)

“İnsanlar bilmediklerinin düşmanıdır.” “Kendisinden birşey istediğin kimseye iyilik et. Ona iyilik etmekle onu hükmün altına almış olursun.”

“Allahü teâlâdan başkasından yardım bekleme.” (Çünkü Rabbin merhamet sahibidir.)

“Günahlarının akıbetinden ve cezasından kork.”

“Kardeşlerinin en iyisi; sana nümûne olup, seni, kendisi gibi düşünendir.”

“Kim diline eziyet verirse, dostu çok olur.”

“İyilik ile, hür kimse köle yapılır.” “(Sâdece) konuşan kimseye bakma.” “Zulümle beraber zafer yoktur.” “Kibirle beraber övgü yoktur.” (Kibirli olan kimseyi, kimse övmez. Ona sâdece alaylı ve hakaret gözü ile bakılır.)

“Cimrilikle, iyilik beraber bulunmaz.” “Şehvet (arzu ve isteklere düşkünlük), fazla obur ve hırsı olmakla, sıhhat bir arada bulunmaz.”

“Kötü ahlâkla, şeref beraber bulunmaz.”

“Hırsla beraber, haramdan sakınma olmaz.”

“Haset eden kimse için rahat yoktur.” “Kötü niyetle beraber ziyâret olmaz.” “Meşvereti terk ile, doğru bulunmaz.” “Müslümanlıktan daha yüksek bir şeref yoktur.”

“Vera’dan (şüphelilerden kaçmaktan) daha sağlam bir kale yoktur.”

“Tövbeden daha kazançlı bir şefaatçi yoktur.”

“Akıl azlığından daha kötü bir hastalık yoktur.”

“Dilini neye alıştırdı isen, devamlı onu ister.”

“Müşavere gibi yardımcı yoktur.”

“Kendi miktarını (haddîni) bilen kimseye, Allahü teâlâ merhamet eylesin.”

“Akıl tamam olursa, kelâm az olur.”

“Sızlayıp, sabırsızlık göstermek, sabırdan daha yorucudur.”

“Kendisini ilgilendirmeyen şeyin peşinde koşan kimse, kendisine lâzım olan şeyi kaçırır.”

“Mahrûmiyet, hırsla birlikte bulunur.”

“Hayâllere dayanma Çünkü o, ahmak olanların sermâyesidir.”

“İhsan, lisânı (dili) keser.”

“Şeref; akıl ve edeb iledir, soy ile değildir.”

“Nesebin en üstünü, güzel edebdir.” “En şiddetli yalnızlık, ucubdur (kendini beğenmektir).”

“En büyük zenginlik, akıldır.”

Hazreti Ali’nin (radıyallahü anh) okumuş olduğu bir hutbesinin bir bölümü şöyledir:

“Ey insanlar! Size Allahü teâlâdan korkmanızı, O’nun ni’metlerine çok hamd etmenizi tavsiye ederim. O, size ni’metini tahsis eyledi, rahmetini size ulaştırdı. Size, ölümü hatırlayıp, ona hazırlanmanızı, gafleti azaltmanızı tavsiye ederim. Sizden gâfil olmayan ölümden, siz nasıl gâfil oluyorsunuz? Size nasihat verici olarak, ölenler kâfidir. Siz görüyorsunuz, onlar kabirlerine, bir bineğe binmeden götürülüyorlar. Onlar oraya, kendi istekleri ile inmeden indiriliyorlar. Onlar, ayrılacakları şeylerle meşgûl oldular. Âhırette kendilerine lâzım olan şeyleri zayi ettiler. Onlar, dünyâda kendileri için zararlı olan şeyleri kendilerinden uzaklaştıramadılar. Onlar, fâideli olan şeylerde de bir çoğaltma yapamadılar, dünyâya yakın oldular, ona sevgi duydular da, dünyâ da onları aldattı. Onlar dünyâya bağlandı. Dünyâ da onları yere vurdu. Ey insanlar! Allahü teâlâ size rahmet eylesin, imârına me’mûr olduğunuz, da’vet edildiğiniz mekânlarınıza koşunuz. Allahü teâlâya yapacağınız ibâdet ve tâatlere karşı sabır göstermek, günahlardan uzaklaşmak suretiyle Allahü teâlânın size olan ni’metlerini tamamlamış olursunuz. Yârın, bugüne çok yakındır, içinde bulunduğumuz günün saatleri ne kadar da çabuk geçiyor. Ayların içerisindeki günlerde öyle, senelerdeki aylar da öyle, ömürdeki seneler de böyle.”

Hazreti Ali’nin, Hazreti Hüseyn’e nasihati: “Ey oğul! Sana gizlide ve açıkta Allahü teâlâdan korkmayı, doğruyu söylemeyi, zenginlikte ve fakirlikte iktisatlı olmayı, dosta düşmana adâletli davranmayı, çalışkan olmayı, darlıkta ve genişlikte Allahü teâlânın takdîrine rızâ göstermeyi tavsiye ederim.

İstemediğin birşeyin sonu Cennet ise, buna şer denmez. Hoşuna giden birşeyin sonu Cehennem ise, buna da hayır denmez. Ey oğul? Bil ki, kim kendi ayıbına bakarsa, başkalarının ayıbı ile uğraşmaz. Allahü teâlânın taksimine râzı olan kimse, kaybettiği şeyden dolayı üzülmez.

Azgınlık ve taşkınlık kılıncını çekenin, kendisi öldürülür. Kim başkasının kuyusunu kazarsa, oraya kendisi düşer. Başkasının perdesini yırtanın, kendi çoluk çocuğunun gizli şeyleri ortaya çıkar. Kendi hatâsını unutan, başkasının hatâsını büyük görür.

Denize dalan boğulur. Kendi görüşünü beğenen sapıtır, yolunu şaşırır. Aklını kâfi gören, aklım bana yeterlidir diyen, ayağı kayar ve düşer, insanlara karşı kibirlilik gösteren, hor ve hakîr olur. Nefsinin arzu ve isteklerini terkeden, hür olur. Hasedi bırakanı insanlar sever. Ey oğul! Kanâat bitmeyen maldır, ölümü çok hatırlayan, dünyâda az bir şeye rızâ gösterir. Sözünde ve işinde kendisine i’tibâr edildiğini bilen kimsenin, faydalı sözleri dışında konuşması az olur. Said kimse, başkasından nasihat alandır. Edeb, en iyi bir mirastır. Güzel ahlâk, en hayırlı arkadaştır. Ey oğul! Sıla-i rahmi (Akrabayı ziyâreti) kesme. Afiyet on parçadır, dokuz parçası susmaktır. Fakat bundan, Allahü teâlâyı zikretmek, hatırlamak müstesnadır. On parçadan birisi ise, düşük ve bayağı kimselerle oturup kalkmayı terketmektir. Allahü teâlânın yasak ettiklerini yapan, sermâyesi bunlar olan kimse, kendisine zilleti getirmiş olur. Ey oğul! ilmin başı rıfktır (yumuşaklıktır). Onun âfeti ahmaklıktır. Belâ ve musibetlere sabr etmek, imânın hazinelerindendir. İffet, fakirliğin; şükür, zenginliğin süsüdür. Çok konuşan, çok hatâ eder. Hatâsı çok olanın, hayası az olur. Hayası az olanın, vera’sı da az olur. Vera’sı az olanın, kalbi ölür. Kalbi ölen, Cehenneme gider.

Ey oğul! Günahkâr kimseye ümidini kestirme. Nice günaha devam eden kimse vardır ki, sonu hayır olur. Nice, tâat üzere olan kimse vardır ki, ömrünün sonunda bozulur ve Cehenneme gider. Orta yolu tutan kimseye, işleri hafif gelir. Ey oğul! Kişinin kendini beğenmesi, aklının zayıf olduğuna delâlet eder. Nice bakış vardır ki, hasret getirir. Nice söz vardır ki, ni’met getirir, İslâmdan daha büyük bir şeref yoktur. Takvâdan daha üstün birşey yoktur. Afiyetten daha güzel bir elbise yoktur. Kendisine yetecek miktardaki rızk ile yetinen kimse, kısa zamanda rahata, genişliğe ve huzûra kavuşur. Bir işi yapmadan önce tedbirini almak, sonra pişman olmamayı te’min eder. Yorulmadan rahatlık olmaz.

Dertlerle, sıkıntılarla karşılaşınca şikâyetçi olup sızlanmak, çok sabırsız olmanın alâmetidir. Çok münâkaşa etmek, düşmanlığın çokluğundandır. Kendini dağıtmak, hüznün şiddetli olmasındandır.

Sözü yumuşak olana sevgi beslenir. Hayası ve cömertliği olmayan kimseye, ölmek, yaşamaktan daha lâyıktır.”

Ebû Zer (radıyallahü anh) buyurdu ki: “İnsanlar, dikeni bulunmayan bir meyve idi. Sonra, meyvesi bulunmıyan bir ağaç oldu.”

Hasen bin Ali (radıyallahü anh) buyurdu ki: “Hayırlı mal, namusun korunmasına vesile olanıdır.”

Mugire bin Şu’be (radıyallahü anh) buyurdu ki: “Dostlarını terk eden, terkedilir.”

“Herşeyin fazlası isrâftır, fakat iyilik böyle değil.”

Ahnef bin Kâys (radıyallahü anh) buyurdu ki: “Bir söze sabretmiyen, çok sözler işitir.”

Mâlik bin Dinar (radıyallahü anh) buyurdu ki: “Cennet bahçelerini, ya’nî Allahü teâlânın anıldığı yerleri gördüğünüz zaman, oralardan istifâde ediniz.”

“Gözleri yummak, nefsin arzu ve isteklerine iyi bir engeldir.”

Fudayl bin Iyâd (radıyallahü anh) buyurdu ki: “Dünyâ rü’yâ gibidir. Âhıret uyanıklıktır, ölüm orta bir hâldir.”

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Vefeyât-ül-a’yân cild-3, sh. 178

2) Şezerât-üz-zeheb cild-3, sh. 246

3) El-Bidâye ven-nihâye cild-12, sh. 44

4) Miftâh-üs-se’âde cild-1, sh. 262

5) Mir’ât-ül-mürüvvet

6) El-İ’câz-ül-icâz